

ОЛЪ СРЪДА ДО СРЪДА

За изложбата на Ем. Ракаровъ

Започва страшна война. Съприжаенъ дъхъ се очаква следующия моментъ. Непокойно се върши всяка работа. Народи сж настръхнали — паника — личаватъ се държави, руши се култура. Животътъ каточели замира. Това не е пръчка само за нашитъ художници. Отъ септемврий се заредиха безспирно изложби, та по 3—4 едновременно. Това е указание за здравъ народенъ духъ.

Тъзи прояви на българския духъ дразнятъ врагоетъ му. Добре се знае, че въ историята ни въ времена на народна разруха, националния ни духъ се запази въ народната ни пьсенъ, въ приказката, въ шевицата, въ ръзбата и пр. — тамъ бѣха последнитъ скривалища на българското изкуство. Въ българското изкуство се бѣше подслонила българщината — почти всичко друго бѣше заплашено, та даже и върата и езика застгашени.

Даже и сега се чувствува едно „домогване“ — да се посегне на този здравъ националенъ духъ, като се разклаятъ здравитъ устои на изкуството ни, като се насажда безвкусицата и ленистътъ. Отрича се трудолюбието на художника и по чужда рецетта се препоръчва да се гравятъ частки изложби, като че творчеството на художника е плодъ на някаква сили вѣнъ отъ самия него — не отказвали външнитъ условия за творчестею Ефектътъ на тази пакостна пропаганда не е

малък. Додоха се много жертви — незакрепали таланти пропаднаха, а публиката е въ недоумение, — предъ възхваляване и поощрение на произведениия, плодъ на неумение, незнание и заблуда. Борба срѣщу този родостъжителническо дѣло не ще чакаме отъ дѣржавата, тази борба за опъване родното ни изкуство се стнася до самитъ най-здрави, искрени и честни, скромни и извънредно трудолюбиви художници — тѣ сж просвѣтители и духовни воини — пазители на нацията. Единъ отъ тѣхъ, Емануилъ Ракаровъ, който излага своитъ 100 картини, въ които е изобразилъ нашата история до поробването ни отъ турцитъ. Това сж истории и картини, които пленяватъ. Сюжетътъ е вѣщо подбранъ, а композицията е отлично разрешена — това може да направи само единъ просвѣтенъ и надаренъ художникъ — съ виждане, въображение, ржка и вкусъ.

Изложбата, по сюжетъ и изкуство, е народно богатство и тя трѣбва изцѣло да стане притежание на дѣржавата. Тя трѣбва да бжде видена сега и въ бждеще отъ всѣки българинъ, беденъ и богатъ, простъ и ученъ, за мало и голъмо; а художникътъ трѣбва да бжде годъ покровителството на дѣржавата. Тогава би могло да се каже, че имаме грижа на народнитъ ратници-просевтители.

Ст. Стаматовъ